

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ,
ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
& ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
& ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ (Ι)**

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 101 10 Αθήνα
Τηλέφωνο : 213 15 16 222, 284, 485
Ηλ. Ταχυδρομείο : dsr@ypakp.gr,
oron_ergasias@ypakp.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΕ:

1. «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» ΥΠΕΚΥ
(https://diavgeia.gov.gr/f/min_erky)
2. ΙΣΤΟΤΟΠΟ ΥΠΕΚΥ
(<https://ypergasias.gov.gr/>)

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΘΕΜΑ: Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή της από 24.5.2021 Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΣΣΕ), «Για τους όρους αμοιβής και εργασίας του προσωπικού των πάσης φύσεως Τουριστικών και Επισιτιστικών καταστημάτων όλης της χώρας για το 2021 - 2023», συνεπεία της κήρυξης αυτής ως γενικώς υποχρεωτικής.

Σε συνέχεια ερωτημάτων που τίθενται ενώπιον των Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και αφορούν την εφαρμογή της από 24.5.2021 Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΣΣΕ), «Για τους όρους αμοιβής και εργασίας του προσωπικού των πάσης φύσεως Τουριστικών και Επισιτιστικών καταστημάτων όλης της χώρας για το 2021 - 2023», με Πράξη Κατάθεσης 14/9.6.2021 και διάρκεια ισχύος από 22.2.2021 έως 22.2.2023, ενημερώνουμε τους ενδιαφερομένους για τα κάτωθι:

1. Η αναφερόμενη ως άνω ΣΣΕ έχει συναφθεί μεταξύ αφενός της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων στον Επισιτισμό – Τουρισμό (ΠΟΕΕΤ) και αφετέρου των εργοδοτικών οργανώσεων : «Πανελλήνια Ομοσπονδία Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών» (ΠΟΕΣΕ), «Ομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας» (ΟΕΖΕ) και «Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας» (ΓΣΕΒΕΕ)¹, οι ρυθμίσεις της περιλαμβάνονται σε επτά (7) άρθρα και η διάρκεια ισχύος της, σύμφωνα με το άρθρ. 7 παρ. 2 αυτής, αρχίζει την 22/02/2021 και λήγει την 22/02/2023². Στο πεδίο εφαρμογής της³, κατά τα αναφερόμενα στα άρθρ. 1 και 2 αυτής, υπάγονται οι εργαζόμενοι στα τουριστικά και επισιτιστικά καταστήματα όλης της χώρας⁴, τα οποία (καταστήματα) κατατάσσονται σε δύο (2) ευρείες κατηγορίες: στα καταστήματα της περίπτωσης ι

¹ Προσωπικό πεδίο ισχύος της ΣΣΕ.

² Χρονικό πεδίο ισχύος της ΣΣΕ.

³ Επαγγελματικό πεδίο ισχύος της ΣΣΕ, ήτοι κατηγορίες επιχειρήσεων – εργοδοτών και συγκεκριμένες αναφερόμενες ειδικότητες εργαζομένων.

⁴ Τοπικό πεδίο ισχύος της ΣΣΕ.

(εστιατόρια, ταβέρνες, μπαρ, νυκτερινά κέντρα διασκέδασης, οβελιστήρια, κτλ) και στα καταστήματα της περίπτωσης ii (καφενεία, καφέ-σνακ μπαρ, ουζερί, αναψυκτήρια, καφεζαχαροπλαστεία, κτλ). Οι δεσμευόμενες ειδικότητες των εργαζομένων στα καταστήματα των περιπτώσεων i και ii προσδιορίζονται τόσο στο άρ. 2 όσο και στα επόμενα, όπου περιέχονται ρυθμίσεις αναφορικά με την ελάχιστη αμοιβή αυτών καθώς και τους ιδιαίτερους όρους εργασίας τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.1876/1990 (Α' 27) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, οι ΣΣΕ (και οι όμοιας έκτασης Αποφάσεις Διαιτησίας του άρθρου 16 του ίδιου νόμου), δεσμεύουν τους εργαζόμενους και εργοδότες που είναι μέλη των συμβαλλομένων συνδικαλιστικών οργανώσεων του κλάδου ή του επαγγέλματος εντός του τοπικού, επαγγελματικού και χρονικού πεδίου τους (ή των εν διενέξει αντίστοιχα), εκτός αν κηρυχθούν γενικώς υποχρεωτικές με απόφαση του Υπουργού Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 του ν.1876/1990 όπως ισχύει. Στην τελευταία περίπτωση, η επέκταση ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στην Εφημερίδα Κυβερνήσεως και η ισχύς της λήγει τρεις (3) μήνες μετά την πάροδο ισχύος της συλλογικής ρύθμισης (άρ. 11 παρ. 3 του ίδιου νόμου).

2. Εν προκειμένω, στο ΦΕΚ Β/3354/29-06-2022 δημοσιεύθηκε η 59438/22-06-2022 ΥΑ με την οποία κηρύσσεται γενικώς υποχρεωτική για όλους τους εργοδότες και εργαζόμενους του κλάδου, που αυτή αφορά, η αναφερόμενη παραπάνω ΣΣΕ. Κατά συνέπεια, από την ημερομηνία δημοσίευσής της σε ΦΕΚ και για τρεις (3) μήνες μετά τη συμβατική – συμφωνημένη λήξη της (δηλαδή έως 22/05/2023), η εφαρμογή της ΣΣΕ στους εργαζόμενους και εργοδότες, οι οποίοι αναφέρονται στο πεδίο εφαρμογής της, καθίσταται υποχρεωτική, ανεξαρτήτως της συμμετοχής των εργαζομένων και των εργοδοτών που αφορά, στις αντίστοιχες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και οργανώσεις εργοδοτών.

Διευκρινίζεται, επομένως, ότι η επέκταση της ΣΣΕ με την έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης, μεταβάλλει το προσωπικό και μόνο πεδίο ισχύος αυτής, ώστε να μην δεσμεύει μόνο τους εργαζόμενους και εργοδότες που είναι μέλη των οργανώσεων που την υπέγραψαν αλλά το σύνολο αυτών, ανεξαρτήτως της συμμετοχής τους ή μη στις οργανώσεις αυτές.

Κατά τα λοιπά, το επαγγελματικό, τοπικό και χρονικό πεδίο ισχύος παραμένουν αμετάβλητα.

3. Με την κήρυξη της ΣΣΕ ως γενικώς υποχρεωτικής, κάθε επιχείρηση – εργοδότης του αυτού κλάδου οφείλει να εφαρμόσει το περιεχόμενο των μισθολογικών και άλλων ρυθμίσεων της στο σύνολο του προσωπικού που απασχολεί, δηλαδή σε κάθε ατομική σύμβαση-σχέση εργασίας, με την προϋπόθεση ότι το προσωπικό αυτό απασχολείται σε μία εκ των εκεί αναφερομένων ειδικοτήτων. Υπενθυμίζεται ότι οι ΣΣΕ κάθε είδους καθορίζουν κατώτατα όρια αποδοχών και λοιπών όρων εργασίας για τους εργαζόμενους και εργοδότες που αφορούν, χωρίς να αποκλείεται, σύμφωνα με την αρχή της ευνοϊκότερης ρύθμισης, η συμφωνία με ατομική σύμβαση υψηλότερων συνολικών αποδοχών ή ευνοϊκότερων, κατά περίπτωση, λοιπών ρυθμίσεων⁵.

⁵ Ατομικές συμβάσεις εργασίας και συλλογικές συμβάσεις εργασίας κάθε είδους δεν επιτρέπεται να ορίζουν μηνιαίες τακτικές αποδοχές ή ημερομίσθιο πλήρους απασχόλησης, υπολειπόμενες από το νομοθετικώς καθορισμένο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο ή της αντίστοιχης προκύπτουσας αναλογίας για τις συμβάσεις μερικής απασχόλησης (άρθρο 103, παρ. 1β' του ν.4172/2013). Οι όροι ατομικών συμβάσεων εργασίας, που

Κατά συνέπεια, όπως σε κάθε περίπτωση αμφίπλευρης δέσμευσης από ισχύουσα συλλογική ρύθμιση εργασίας, η επιχείρηση – εργοδότης θα προχωρήσει, για κάθε εργαζόμενο, σε υπολογισμό του συνόλου των (οφειλομένων) μηνιαίων τακτικών αποδοχών, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το βασικό μισθό της ΣΣΕ όσο και τυχόν επιμέρους επιδόματα, εκ των προβλεπομένων στη ΣΣΕ, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που οι συμβληθείσες οργανώσεις προσδιόρισαν στο κείμενο της σύμβασής τους. Ακολουθώντας, σε περίπτωση που οι έως τότε καταβαλλόμενες μηνιαίες τακτικές αποδοχές υπολείπονται των αποδοχών που προκύπτουν δυνάμει της εφαρμογής της υποχρεωτικής ΣΣΕ, αυτές οφείλουν να αναπροσαρμοστούν προς τα πάνω, ώστε να μην υπολείπονται των αποδοχών που προκύπτουν από τη ΣΣΕ.

Διευκρινίζεται ότι, καθώς κατά το χρόνο σύναψης της συγκεκριμένης ΣΣΕ, ο νομοθετημένος κατώτατος μισθός υπολείπεται των συμβατικών βασικών μισθών των επιμέρους ειδικοτήτων, ο συνολικός μισθός (βασικός και τυχόν επιδόματα) που προέκυπτε, βάσει της ΣΣΕ, υπερέβαινε τον, ισχύοντα τότε, κατώτατο μισθό. Ωστόσο, έπειτα από τη διπλή εφετινή αύξηση του νομοθετημένου κατώτατου μισθού/ημερομισθίου⁶, παρατηρείται το φαινόμενο ορισμένοι βασικοί μισθοί ειδικοτήτων (π.χ. Μάγειρα γ', μπουφετζή) να υπολείπονται του εν ισχύ νομοθετημένου κατώτατου μισθού. Στις περιπτώσεις αυτές, ακολουθείται η ως άνω περιγραφόμενη μέθοδος υπολογισμού του συνόλου των (οφειλομένων) μηνιαίων τακτικών αποδοχών βάσει της ΣΣΕ (βασικός μισθός και τυχόν επιδόματα). Εφόσον το προκύπτον συνολικό ποσό εξακολουθεί να υπολείπεται του εν ισχύ νομοθετημένου κατώτατου (π.χ. σε περίπτωση μη συμπλήρωσης των προϋποθέσεων για την καταβολή επιμέρους επιδομάτων), τότε οι καταβαλλόμενες μηνιαίες τακτικές αποδοχές δεν θα πρέπει να υπολείπονται αυτού, αλλά να αναπροσαρμοστούν αναλόγως.

4. Σε όσες περιπτώσεις η σύμβαση – σχέση εργασίας ενός ή περισσότερων εργαζομένων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής (τοπικό, προσωπικό, χρονικό και επαγγελματικό) περισσότερων ΣΣΕ, θα τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρ. 10 του ν.1876/1990 περί συρροής.

5. Σε όσες περιπτώσεις επιχειρήσεων – εργοδοτών προκύψει, κατά τα ως άνω, υποχρέωση μεταβολής αποδοχών (για όλους ή ορισμένους εκ των εργαζομένων τους) ή άλλων στοιχείων, ακολουθείται η υφιστάμενη διαδικασία κατάθεσης συμπληρωματικών/τροποποιητικών πινάκων στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, κατά τα οριζόμενα στην ΥΑ 40331/Δ1.13521/2019 «Επανακαθορισμός όρων ηλεκτρονικής υποβολής εντύπων αρμοδιότητας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)» (ΦΕΚ Β/3520), όπως ισχύει⁷.

αποκλίνουν από τους κανονιστικούς όρους συλλογικών συμβάσεων εργασίας, είναι επικρατέστεροι, εφ' όσον παρέχουν μεγαλύτερη προστασία στους εργαζόμενους (άρθρο 7, παρ. 2 του ν.1876/1990).

⁶ Υπενθυμίζεται ότι από 1.5.2022, ο νόμιμος κατώτατος μισθός και το νόμιμο κατώτατο ημερομίσθιο, σύμφωνα με την υπ' αρ. [38866/21.4.2022 Υ.Α. \(Β' 2030\)](#), έχουν ως εξής:

α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα επτακόσια δεκατρία ευρώ (713,00 €).

β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα τριανταένα ευρώ και ογδόντα πέντε λεπτά (31,85 €).

⁷ Επισημαίνεται ότι στο άρ. 5 της αναφερόμενης απόφασης, όπως ισχύει, καθορίζονται οι προθεσμίες υποβολής εκάστου στοιχείου στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ («5.18 Ο εργοδότης ή ο κατά περίπτωση υπόχρεος υποβάλλει το έντυπο Ε4 συμπληρωμένο μόνο ως προς τα στοιχεία αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας το αργότερο έως και την ίδια ημέρα αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και σε κάθε περίπτωση πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τους εργαζομένους...

6. Υπενθυμίζεται ότι, με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν.1892/1990 (Α' 101), όπως ισχύουν, οι οποίες εντάσσονται στον πυρήνα των ρυθμίσεων αναγκαστικού δικαίου, προβλέπεται ρητώς ότι οι εργαζόμενοι με σύμβαση ή σχέση εργασίας μερικής απασχόλησης απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης και δεν επιτρέπεται να αντιμετωπίζονται δυσμενώς σε σχέση με τους αντίστοιχους εργαζόμενους με πλήρη απασχόληση στην επιχείρηση. Ως εκ τούτου, ευνόητο είναι, σύμφωνα με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, ότι το σύστημα της πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας που προβλέπεται στην παρούσα ΣΣΕ, εφαρμόζεται υποχρεωτικά και για τους εργαζόμενους με σύμβαση μερικής απασχόλησης της οικείας επιχείρησης.

7. Περαιτέρω, σύμφωνα και με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 1876/1990 δύναται ο εργαζόμενος να ζητήσει με αίτησή του στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, τον επιμερισμό των σαράντα (40) ωρών εργασίας εβδομαδιαίως σε έξι (6) ημέρες αντί για πέντε (5), για προσωπικούς ή και για οικογενειακούς λόγους, μέχρι και πριν την ανάληψη της υπηρεσίας του. Το ως άνω αίτημα θα υποβάλλεται ηλεκτρονικά και θα εγκρίνεται (ή θα απορρίπτεται) από τον εργοδότη.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Συνημμένα:

ANNA ΣΤΡΑΤΙΝΑΚΗ

- 1) Αναφερόμενη ΣΣΕ,
- 2) Αναφερόμενη ΥΑ,

Εσωτερική Διανομή :

- 1) Γρ. Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κ. Κ. Χατζηδάκη
- 2) Γραφείο Γενικής Γραμματέως Εργασιακών Σχέσεων, κ. Αν. Στρατινάκη
- 3) Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία, κ. Κ. Αγραπιδά
- 3) Γραφείο Προϊσταμένου Διεύθυνσης Συλλογικών Ρυθμίσεων, κ. Σ. Γκουδρολώλου
- 4) Δ8//Κ.Φ.